

Ooievaars in Losser, Dinkelland en het grensgebied

Losser:

De explosieve stijging van ooievaarsnesten van de voorgaande twee jaren kwam in 2023 tot stilstand. Er was nog een bescheiden groei van 27 naar 29 bezette nesten. Hiervan waren er 18 succesvol. Bij 6 nesten is het broedsel mislukt en nog eens 5 broedparen kwamen niet verder dan het bouwen van een nieuw nest. Daarnaast zijn er 5 oude nestlocaties verdwenen of niet bezet geweest in 2023.

Het oudste ooievaarsnest in Losser (sinds 1994) aan de Schoklandweg had dit jaar wederom Siska (NLA 8986) met een ongeringde partner als broedpaar op het daknest zitten. Dit paar wist 3 jongen groot te brengen.

Iets verderop, aan de Wilgenkamp, hebben DEW 3T695 (m) en DEW 5T963 (v), succesvol gebroed in een boomnest in een grove den. Hier zijn 3 jongen uitgevlogen.

Schoklandweg

Wilgenkamp

Bij Erve Bookholt aan de Gildehauserweg is het totaal onoverzichtelijk geworden. Het schoorsteennest is nu definitief verdwenen en het paar Ooievaars, dat voorheen op de schoorsteen heeft gebroed, is ook uitgeweken naar een boomnest in een van de omringende eiken. Er waren in 2023 in totaal 18 boomnesten bij Erve Bookholt.

Vanaf het moment dat de Ooievaars in de eiken gingen broeden heeft iedere boom waarin een nest gebouwd werd, een nummer gekregen. Meerdere nesten in een boom krijgen het nummer van de boom en een volletter. Als voorbeeld: boom 1 heeft twee nesten, die zijn genummerd als nest 1 en 1a.

Erve Bookholt, boomnest 1

Erve Bookholt, boomnest 2

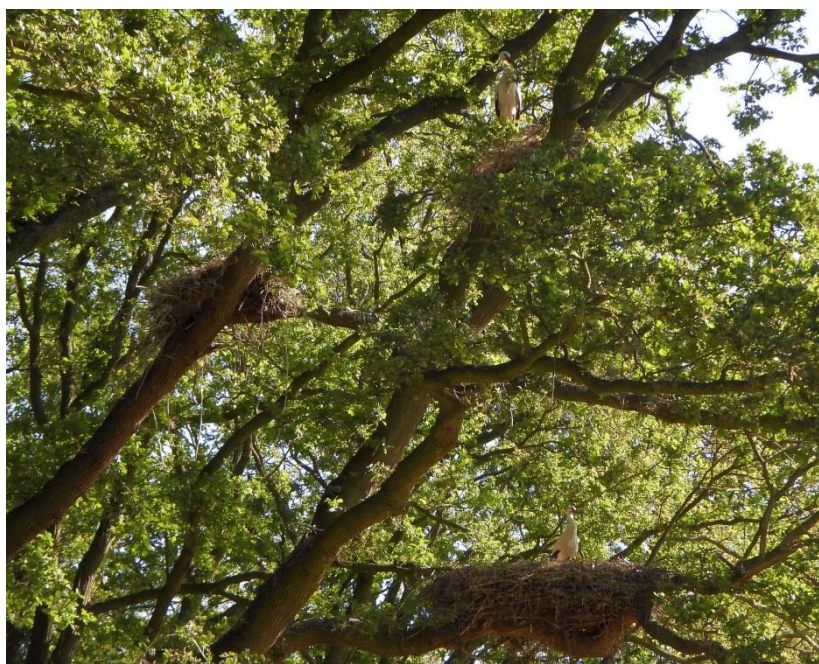

Boornest	Status	Uitgevlogen jongen	Opmerking
1	broeden	2	adult NLA 5E315
1a	broeden	0	broedsel mislukt
2	paring	0	geen broedsel, adult DEW V454 (12-3-2023)
3	broeden	2	adult NLA 5E255
3a	broeden	0	broedsel mislukt, adult 5E918
3b	nestbouw	n.v.t.	
4	broeden	1	adult DEW V454 (vanaf 2-4-2023)
4a	broeden	1	
5	broeden	2	
6	broeden	1	
6a	nestbouw	n.v.t.	
7	broeden	0	broedsel mislukt
8	broeden	3	
9	broeden	0	broedsel mislukt
10	broeden	2	
11	nestbouw	n.v.t.	
12	nestbouw	n.v.t.	
13	nestbouw	n.v.t.	

Opvallend in bovenstaand overzicht is dat Ooievaar DEW V454 op nest 2 begonnen is, maar uiteindelijk op nest 4 gebroed heeft.

In boom 3 is dit jaar een paar begonnen met een derde nest. (foto hiernaast)

Net als in 2022 is er op 12 nesten bij erve Bookholt daadwerkelijk gebroed. Van deze 12 nesten zijn 15 jongen uitgevlogen.

Ook in 2023 hebben de Ooievaars bij het Nien End op erve Kraesgenberg weer gebroed op de schoorsteen. Dit nest wordt jaarlijks opnieuw gebouwd en heeft na anderhalve week al een imposante omvang. Er zijn ooievaarsparen die in 3 jaar tijd nog niet zoveel nestmateriaal aanslepen, dan deze Ooievaars in een paar weken. Ook dit jaar bestond het ooievaarspaar uit een ongeringde man en een vrouw met een metalen tarsusring DEW V457. Deze Ooievaar is als nestjong op 7-6-2019 geringd in het Stadtpark in Gronau. Van het schoorsteennest op Nien End zijn dit jaar 3 jongen uitgevlogen.

Niend End

Op een kleine 400 meter van erve Bookholt, iets verderop aan de Gildehauserweg heeft een paar ongeringde Ooievaars ook in 2023 gebroed. Dit broedpaar zit er nu voor het vierde jaar en is heel goed verstopt. Dit nest is vanaf de openbare weg nauwelijks zichtbaar en wordt door de begroeiing steeds slechter zichtbaar. Bij een controleronde op 26 mei, werden 3 jonge Ooievaars waargenomen. Hier zijn er uiteindelijk 2 van uitgevlogen. In december heeft Jos Wolters de nestboom even goed onderhanden genomen, zodat de Ooievaars weer normaal kunnen aan- en afvliegen.

Het nest in mei...

....en in december

Het boomnest bij Oude Teussink aan de Lossersedijk is dit jaar leeg gebleven. Begin april was er nog wel belangstelling van 2 adulte Ooievaars, maar die zijn niet gebleven.

Aan het Binkhorsterkerkpad Was het dit jaar een heel ander verhaal vergeleken bij 2022, toen er 4 jongen uitvlogen. Het koude voorjaar heeft er toe geleid dat 3 van de 4 jongen het niet overleefd hebben en dat er uiteindelijk maar 1 jong is uitgevlogen

Binkhorsterkerkpad

Wewwelstad

Op het paalnest bij Wewwelstad zat in 2022 dezelfde combinatie als in 2022 op het nest. Het ging om NLA 5E900 (♂) en NLA 3E674 (♀).

Het paar op het nest van Wewwelstad heeft 1 jong grootgebracht.

De Ooievaars aan de Zandhuizerweg zijn altijd goed voor drama, schreef ik in het jaarverslag van vorig jaar. En ook in 2023 was dit niet anders. Het ongeringde paar Ooievaars verloor op 13 en 14 mei alle 3 jongen, waarschijnlijk ten gevolge van de kou, nattigheid en gevechten rond het nest.

Bij de kwekerij Kuipers aan de Beuningerstraat is het nest in 2023 leeg gebleven

Aan de Lossersestraat stond dit jaar een nieuw koppel op het nest. Beide Ooievaars waren ongeringd. Dit stel heeft in hun eerste jaar meteen 4 jongen groot gebracht. Een heel mooi resultaat, als je het vergelijkt met het lage gemiddelde in 2023.

Lossersestraat

De Ooievaars in Beuningen (beide ongeringd), zijn ook dit jaar wat later begonnen met broeden, dan de andere nesten. Ze wisten uiteindelijk 3 jongen groot te brengen, die op 24 juni geringd zijn. Het ringen in Beuningen is een happening met veel kinderen, die tevens de namen voor de jonge Ooievaars uitkiezen. De jaar zijn dat geworden: Loekie (7E689), Fladder (7E690) en Poekie (7E691). Alle jongen zijn uitgevlogen.

Ringen jonge Ooievaars in Beuningen

Op het paalnest aan de Nijenhaerweg hebben de Ooievaars 3 jongen grootgebracht. Een van de Ooievaars was NLA 4E128, een nestjong uit 2017 van de Havezathe Everloo

Nijenhaerweg

Op het paalnest van Singraven kwamen de Ooievaars ook dit jaar weer tot broeden en op 8 juni zijn hier twee jongen geringd met de nummers NLA 7E686-7E687. Beide jongen zijn uitgevlogen.

Ringen jonge Ooievaars bij Singraven

Op het boomnest in het park van het landgoed Singraven zijn in 2023 geen Ooievaars waargenomen tijdens het broedseizoen.

Van de 29 bewoonde nesten in de gemeente Losser zijn uiteindelijk 40 jongen uitgevlogen. Bij een deel van de nesten ging het dit jaar om nestbouw. Mogelijk dat daar volgend jaar wel een broedpoging ondernomen wordt.

Dinkelland:

Voor het zesde jaar op rij mislukte het legsel op de Havezathe Het Everloo in Rossum.

Bij Vernooy aan de Everlostraat waar voor de derde keer werd gebroed mislukte het legsel eveneens. Meer geluk was er bij de 2 legfels bij Welhuis want paalnest 1 leverde 4 jonge Ooievaars op die op 3 juni werden geringd met de ringen NLA 7E680-7E683.

Op paalnest 2, een tiental meters verderop, kregen nog 2 jonge Ooievaars de ringen NLA 7E684-7E685.

Bij de buurman Schiphorst zaten 2 jonge Ooievaars die echter zonder ring zijn uitgevlogen, want het nest is door de hoogte onbereikbaar.

Het nest op de oude boomstronk bij Scholten-Linde aan de Vogelpoelweg had het stormachtige weer in de winter niet overleefd en er werd geen nieuw nest geplaatst. De Ooievaars van dit nest weken echter uit naar een kleine boom bij Huls op een honderdtal meters en brachten een jong groot.

Het nest bij Meier aan de Vogelpoelweg had ook te lijden gehad van het weer, maar werd gelukkig weer horizontaal geplaatst. Ook dit broedsel was succesvol en leverde 2 jonge Ooievaars op.

Het broedsel bij Frank Scholten Linde aan de Laarweg in Rossum bracht slechts een jong groot dat op 17 juni werd geringd met ring NLA 7E688.

Bij Haarhuis in Agelo aan de Rossummerstraat zijn ook 4 Ooievaars uitgevlogen.

En in Tilligte bij Brunninkhuis was het broedsel eveneens succesvol met 2 uitgevlogen jongen.

Bij Broekhuis aan de Schiphorstdijk in Denekamp mislukte het legsel helaas.

Van de 11 bewoonde nesten in Dinkelland zijn uiteindelijk 18 jongen uitgevlogen.

Gronau en de Grafschaft:

Het broedpaar bij Viefhues (Gronau) heeft 2 jongen groot gebracht. In het bos achter het voormalig klooster Mariavlucht heeft een broedpaar Ooievaars gezeten, maar dat is niet succesvol geweest.

In het Stadtpark in Gronau is het aantal broedparen ook met 50% toegenomen t.o.v. 2022 en kwam uit op een totaal van 6 broedparen. Hier zijn alle nesten boomnesten, die zowel in eik, kastanje, es als berk gebouwd zijn. Twee van de zes nesten waren niet succesvol. Van de andere vier nesten zijn vijf jongen uitgevlogen. Hiervan zijn er 3 geringd met ELSA ringen (DEW 5V803-5V805).

Aan de Waldweg zijn 2 jonge Ooievaars ongeringd uitgevlogen .

Bij Schepers Mühle in Epe heeft het paar Ooievaars 3 jongen groot gebracht, waarvan een een geringd is met nummer DEW 5V807. En bij de Haarmühle bij Alstätte zijn 4 jonge Ooievaars uitgevlogen. Deze zijn alle vier geringd (DEW 5V806, 5V808-5V810)

Bij de Drielandsee heeft zich dit jaar alleen een mannetje gemeld, dat uiteindelijk geen partner heeft kunnen vinden. Het paar aan de Klosterstraße heeft ook in 2023 weer in de lariks gebroed.

Hier zijn 4 jongen uitgevlogen.

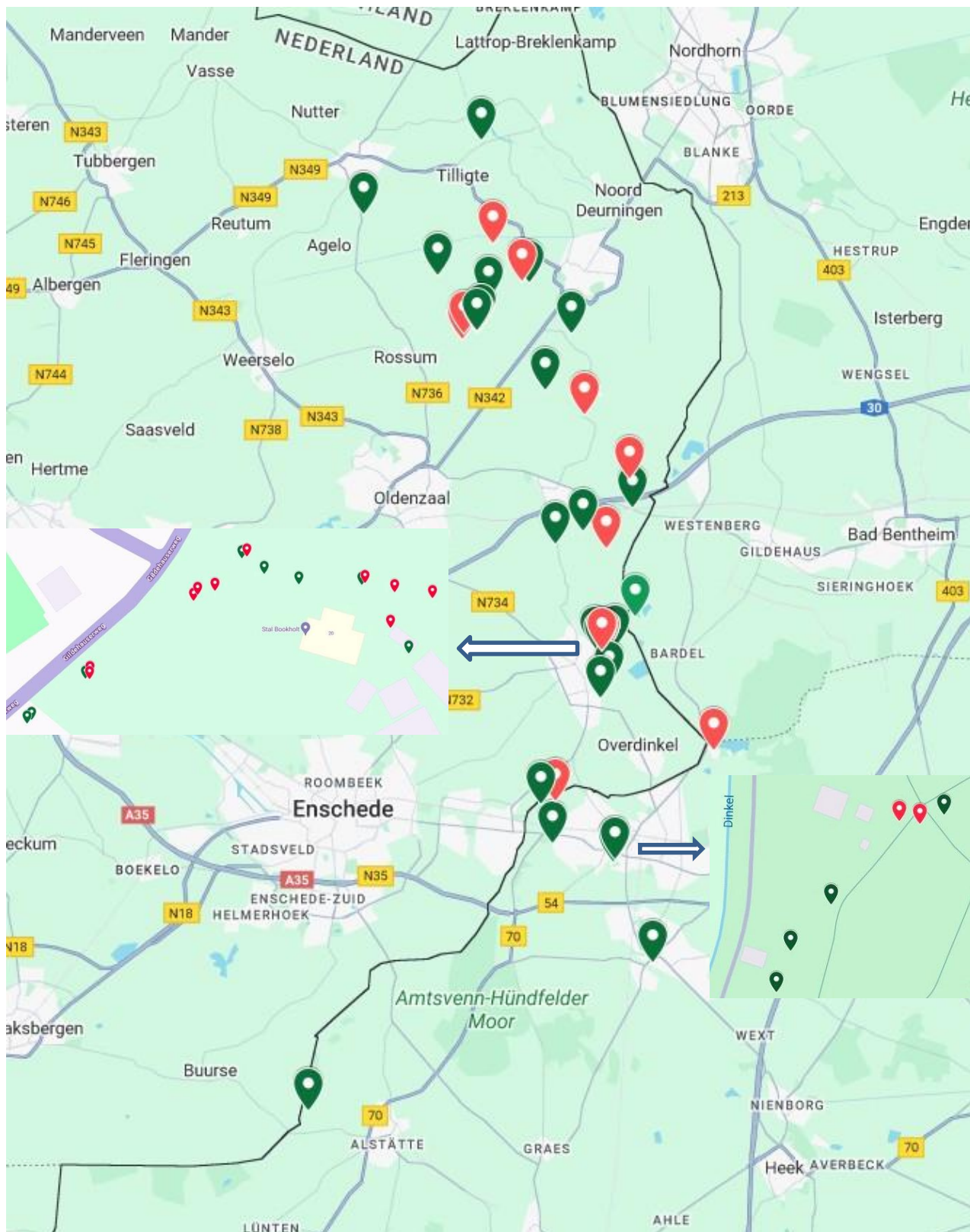
Van de 13 bewoonde nesten in Gronau en de Grafschaft zijn uiteindelijk 20 jongen uitgevlogen.

Haarmühle, Alstätte

Schepers Mühle, Epe

● geslaagd broedsel ● mislukt broedsel of niet gebroed

Het voorgaande kaartje is een globale weergave van de verspreiding van de ooievaarsnesten. Omdat sommige nesten heel dicht bij elkaar zijn, soms binnen 5 meter, worden niet alle afzonderlijke nesten op dit kaartje weergegeven. De eerste inzet toont de 18 nesten op erva Bookholt. De tweede inzet de

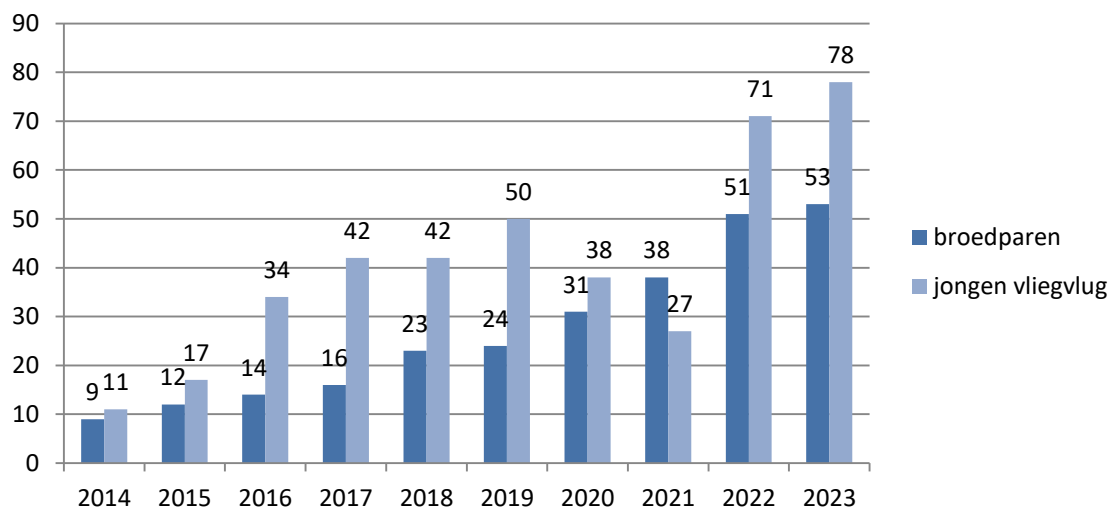
6 nesten in het Stadtpark in Gronau. Duidelijk is dat het Dinkeldal als rode draad door het gebied met de ooievaarsnesten loopt en ook wordt uit dit kaartje duidelijk dat de Ooievaars in 2023 weliswaar met meer nesten vertegenwoordigd waren t.o.v. 2022, maar dat het aantal geslaagde broedsels niet veel groter is geworden.

In totaal hebben we in 2023 in de gemeente Losser, Dinkelland en het direct aangrenzende Gronau en de Grafschaft Bentheim 53 broedparen Ooievaars gehad. Vanaf deze 53 nesten zijn uiteindelijk 76 jongen uitgevlogen, een gemiddelde van 1,5 uitgevlogen jongen per nest. Dat is nog geen hoog aantal, maar wel een stijgende lijn na een dieptepunt in 2021.

Bijzonder is het ook dat er zulke onderlinge verschillen zitten in de broedsels per nest. Er waren nesten bij met 3-4 uitgevlogen jongen maar een groot deel van de nesten had maar een jong of een mislukt broedsel.

Inmiddels heeft de broedpopulatie in het gebied van het Dinkeldal zich in 10 jaar tijd verzesvoudigd.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
broedparen	9	12	14	16	23	24	31	38	51	53
jongen vliegvlug	11	17	34	42	42	50	38	27	71	78
gemiddeld/nest	1,2	1,4	2,4	2,6	1,8	2,1	1,2	0,7	1,4	1,5

Sander Wansing, Harrie Linckens en Thomas Keimel